

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 sierpnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zobowiązał E. C. do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 maja 2017 roku do 31 sierpnia 2017 roku w kwocie 4.000 zł oraz odsetek za okres od 1 maja 2017 roku do 30 sierpnia 2017 roku w kwocie 50,25 zł.

Decyzja została wydana na podstawie art.138 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz.U. z 2017 roku, poz.1383) oraz art.84 ust.1, ust.9 i ust.11 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jednolity Dz.U. 2016 roku, poz.963).

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, iż E. C. pobrała nienależne świadczenie za okres od 1 maja 2017 roku do 31 sierpnia 2017 roku w łącznej kwocie 4.000 zł.

Odwołanie od tej decyzji złożyła E. C.. Podała, iż była słuchaczem szkoły (...) w Ł., nie została skreślona z listy studentów, nie przerwała nauki, uzyskała zgodę na powtarzanie semestru.

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu rentowego wniósł o jego oddalenie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczona E. C. urodziła się (...).

Decyzją z dnia 15 czerwca 1993 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej po zmarłym w dniu 18 marca 1993 roku ojcu Z. C.. Prawo do renty rodzinnej przyznane zostało do dnia 30 stycznia 2009 roku.

(decyzja k.23 akt ZUS)

Decyzją z dnia 8 września 2009 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej do 31 sierpnia 2013 roku.

(decyzja k.192-193 akt ZUS)

Decyzją z dnia 23 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej do 31 października 2014 roku.

Ubezpieczona była wówczas słuchaczem Policealnej Szkoły Medycznej (...) w Ł., a planowany termin ukończenia studiów określono na czerwiec 2014 roku.

(decyzja – k.246 akt ZUS, zaświadczenie – k.244 akt ZUS)

Od dnia 1 września 2014 roku ubezpieczona podjęła naukę w Policealnej Szkole Centrum (...) w Ł. na kierunku technik administracji. Planowany termin ukończenia nauki określono na czerwiec 2016 roku.

Decyzją z dnia 10 września 2014 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej do dnia 31 sierpnia 2016 roku.

(decyzja – k.258 akt ZUS, zaświadczenie – k.257 akt ZUS, świadectwo ukończenia szkoły – k.264 akt ZUS)

W dniu 6 lipca 2016 roku ubezpieczona złożyła wniosek o dalszą wypłatę renty rodzinnej z uwagi na kontynuowanie nauki w Publicznej Szkole Policealnej Kosmetycznej (...) w Ł. od dnia 1 września 2016 roku do 30 czerwca 2018 roku.

(zaświadczenie – k.263 akt ZUS)

Decyzją z dnia 15 września 2016 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej do dnia 31 stycznia 2018 roku. Renta została przyznana pod warunkiem konturowania nauki.

(decyzja – k.270 akt ZUS)

W dniu 30 czerwca 2017 roku ubezpieczona poinformowała Zakład Ubezpieczeń Społecznych, że nie została promowana na kolejny rok nauki, nie została skreślona z listy słuchaczy, bowiem od 1 września 2017 roku będzie powtarzała rok.

(protokół – k.272 akt ZUS)

Decyzją z dnia 22 sierpnia 2017 roku Zakład wstrzymał wypłatę renty rodzinnej od dnia 1 września 2017 roku.

(decyzja – k.275)

Ubezpieczona zaliczyła I semestr w roku szkolnym 2016/2017.

Uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 21 czerwca 2017 roku ubezpieczona nie uzyskała promocji na kolejny semestr, z powodu niespełnienia obowiązków wynikających z §6 punkt 15 statutu Publicznej Szkoły Policealnej Kosmetycznej (...), zgodnie z treścią którego „do egzaminu semestralnego dopuszcza się słuchacza, który uczęszczał na poszczególne obowiązkowe zajęcia edukacyjne przewidziane w danym semestrze, w wymiarze co najmniej połowy czasu przeznaczanego na każde z tych zajęć oraz otrzymał z tych zajęć oceny uznane za pozytywne w ramach wewnątrzszkolnego oceniania”.

W dniu 25 czerwca 2017 roku ubezpieczona złożyła podanie o powtarzanie semestru, z powodu braku możliwości wywiązania się z obowiązków słuchacza i uzyskania promocji wynikającego z trudnej sytuacji rodzinnej.

Rada Pedagogiczna szkoły wyraziła zgodę na powtarzanie przez ubezpieczona II semestru, od dnia 1 września 2017 roku.

W II semestrze ubezpieczona uczestniczyła w zajęciach w dniu 25 lutego 2017 roku, w dniach: 5, 18, 19 marca 2017 roku i w dniach 1, 2 i 23 kwietnia 2017 roku.

(zaświadczenie k.277 akt ZUS, pismo Centrum (...) sp. z o.o.– k.10, podanie – k.11)

W dniu 6 września 2017 roku ubezpieczona złożyła wniosek o dalszą wypłatę renty rodzinnej.

Ubezpieczona była słuchaczem II semestru w Publicznej Szkole Policealnej Kosmetycznej (...) w Ł.. Planowany termin ukończenia nauki określono na styczeń 2019 roku.

(protokół – k.283 akt ZUS, zaświadczenia – k.284, k.298 akt ZUS)

Decyzją z dnia 13 września 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej od dnia 1 września 2017 roku do dnia 31 stycznia 2018 roku.

(decyzja – k.285 akt ZUS)

Powyższy stan faktyczny jest bezsporny między stronami. Istotne okoliczności zostały ustalone na podstawie dowodów z ww. dokumentów, które nie były kwestionowane w toku postępowania.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z treścią art.138 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 1383) osoba, która nienależnie pobrała świadczenia, jest obowiązana do ich zwrotu.

Za nienależnie pobrane świadczenia w rozumieniu uważa się świadczenia wypłacone mimo zaistnienia okoliczności powodujących ustanie lub zawieszenie prawa do świadczeń albo wstrzymanie wypłaty świadczeń w całości lub w części, jeżeli osoba pobierająca świadczenia była pouczona o braku prawa do ich pobierania. (art.138 ust.2 punkt 1 ww. ustawy).

Stosownie do treści art.130 ust.1 ww. ustawy świadczenia wypłaca się za miesiące kalendarzowe w dniu ustalonym w decyzji organu rentowego jako termin płatności świadczenia.

Zgodnie z art.65 ust.1 ww. ustawy renta rodzinna przysługuje uprawnionym członkom rodziny osoby, która w chwili śmierci miała ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy lub spełniała warunki wymagane do uzyskania jednego z tych świadczeń. Do renty rodzinnej uprawnieni są m. in. dzieci własne, dzieci drugiego małżonka oraz dzieci przysposobione (art.67 ust.1 punkt 1). Dzieci własne, dzieci drugiego małżonka i dzieci przysposobione mają prawo do renty rodzinnej:

- 1) do ukończenia 16 lat;
- 2) do ukończenia nauki w szkole, jeżeli przekroczyły 16 lat życia, nie dłużej jednak niż do osiągnięcia 25 lat życia, albo
- 3) bez względu na wiek, jeżeli stały się całkowicie niezdolne do pracy oraz do samodzielnej egzystencji lub całkowicie niezdolne do pracy w okresie, o którym mowa w punkcie 1 lub 2 (art.68 ust.1ww ustawy).

Jeżeli dziecko osiągnęło 25 lat życia, będąc na ostatnim roku studiów w szkole wyższej, prawo do renty rodzinnej przedłuża się do zakończenia tego roku studiów (art.68 ust. 2 ww. ustawy).

Podstawowe znaczenie w przedmiocie zachowania prawa do renty ma ustalenie czy uczeń (student) w rzeczywistości kontynuuje naukę, czyli czy nauka jest rzeczywiście pobierana, gdyż funkcją renty rodzinnej jest zapewnienie dziecku ochrony ubezpieczeniowej przez wypłatę określonego świadczenia w okresie gdy nadal się uczy. Pojęcie „nauki w szkole” nie może być rozumiane dowolnie. Nie jest pobieraniem nauki w szkole samo uzyskanie statusu ucznia, konieczne jest realne wypełnianie tej roli (uczestnictwo w zajęciach, podchodzenie do egzaminów, zaliczeń, przedkładanie wymaganych prac). Przepisy o rencie rodzinnej nie uzależniają prawa do tego świadczenia od systematyczności nauki, jej pozytywnych rezultatów, ewentualnego powtarzania semestrów. Jedyne warunki to kontynuowanie nauki i ograniczenie wiekowe.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczona E. C. była uprawniona do renty rodzinnej po zmarłym ojcu. Ubezpieczona ukończyła 16 lat w dniu (...), zatem aby otrzymywać rentę rodzinną, musiała wykazywać, że kontynuuje naukę.

Zaskarżoną decyzją z dnia 22 sierpnia 2017 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zobowiązał ubezpieczoną do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 maja 2017 roku do 31 sierpnia 2017 roku w kwocie 4.000 zł oraz odsetek za okres od 1 maja 2017 roku do 30 sierpnia 2017 roku w kwocie 50,25 zł, uznając, że w okresie od 1 maja 2017 roku do 30 sierpnia 2017 roku ubezpieczona nie kontynuowała nauki.

Od 1 września 2016 roku ubezpieczona rozpoczęła naukę w Publicznej Szkole Policealnej Kosmetycznej (...) w Ł. na kierunku technik usług kosmetycznych. Ubezpieczona zaliczyła I semestr, natomiast uchwałą Rady Pedagogicznej z dnia 21 czerwca 2017 roku ubezpieczona nie uzyskała promocji na kolejny semestr. Z ustaleń Sądu wynika, iż od maja 2017 roku do końca semestru ubezpieczona nie uczestniczyła w zajęciach. W dniu 25 czerwca 2017 roku ubezpieczona złożyła wniosek o wyrażenie zgody na powtarzanie semestru II. Podała, iż przyczyną niezaliczenia semestru była

trudna sytuacja rodzinna. Zgodę taką ubezpieczona uzyskała w dniu 1 września 2017 roku. Z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, iż ubezpieczona nie została skreślona z listy studentów.

W ocenie Sądu nie ulega wątpliwości, że wolą ubezpieczonej było kontynuowanie nauki w zawodzie technika usług kosmetycznych. Ubezpieczona zaliczyła I semestr nauki, uczestniczyła w zajęciach II semestru w lutym, marcu i w kwietniu. Wprawdzie nie uczestniczyła w zajęciach począwszy od 1 maja 2017 roku, jednak w złożonym podaniu o wyrażenie zgody na powtarzanie semestru podała, iż nie mogła wywiązać się z obowiązków słuchacza z powodu trudnej sytuacji rodzinnej. Ubezpieczona uzyskała zgodę na powtarzanie II semestru i kontynuowała naukę w szkole.

W ocenie Sądu zachowanie ubezpieczonej wskazuje na to, że nie zamierzała przerwać nauki, nieobecność na zajęciach nie była spowodowana decyzją o zakończeniu nauki, przeciwnie ze złożonego w dniu 25 czerwca 2017 roku podania wynika, iż nie była obecna na zajęciach z powodu trudnej sytuacji rodzinnej. Ubezpieczona nie została skreślona z listy słuchaczy. Od sytuacji zaprzestania nauki należy odróżnić jej kontynuowanie, choć z brakiem pozytywnych rezultatów czy też powtarzaniem roku, czyli sytuację gdy uczeń chce się kształcić, ale nauka nie daje efektów lub brak w niej postępów.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby pobieranie nauki przez ubezpieczoną miało charakter pozorny. Ubezpieczona uczestniczyła w zajęciach II semestru do kwietnia 2017 roku, 25 czerwca 2017 roku złożyła podanie o wyrażenie zgody na powtarzanie semestru, którą uzyskała i od 1 września 2017 roku była słuchaczem II semestru nauki na kierunku technik usług kosmetycznych. Ubezpieczona przez cały sporny okres miała status słuchacza szkoły policealnej, nie przerwała nauki. W ocenie Sądu nie można przyjąć, iż ubezpieczona okresowo utraciła prawo do renty rodzinnej. Zachowanie ubezpieczonej świadczy o tym, że zamierzała kontynuować naukę, a nieobecność na zajęciach w maju i w czerwcu 2017 roku była spowodowana jej trudną sytuacją rodzinną. Ponieważ ubezpieczona otrzymała zgodę na powtarzanie semestru okres przerwy wakacyjnej w 2017 roku należy uznać za okres konturowania nauki o jakim mowa w art.68 ust.1 punkt 2 ww. ustawy uprawniającej do spornego świadczenia. Od 1 września 2017 roku ubezpieczona kontynuowała naukę na II semestrze.

Z zebranego w sprawie materiału dowodowego nie wynika, aby jedynym celem ubezpieczonej było zapisanie się do szkoły w celu uzyskania statusu słuchacza i zachowania prawa do renty rodzinnej. Ubezpieczona pomimo nieuzyskania wpisu na kolejny semestr, uzyskała zgodę na powtarzanie tego semestru, co oznacza iż celem jej działań było kontynuowanie nauki aż do jej ukończenia.

Organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do renty rodzinnej od dnia 1 września 2017 roku do dnia 31 stycznia 2018 roku (do ukończenia 25 roku życia).

Reasumując, brak jest podstaw do przyjęcia, iż w okresie od 1 maja 2017 roku do 31 sierpnia 2017 roku ubezpieczona nie konturowała nauki, a tym samym że pobrana przez nią za ten okres renta rodzinna jest świadczeniem nienależnym w rozumieniu art.138 ust.2 punkt 1 ww. ustawy.

Mając na względzie powyższe, Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił, że ubezpieczona nie jest zobowiązana do zwrotu nienależnie pobranych świadczeń za okres od 1 maja 2017 roku do 31 sierpnia 2017 roku w kwocie 4.000 zł i odsetek w kwocie 50,25 zł.

ZARZĄDZENIE

1. Odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi ZUS z pouczeniem o prawie, terminie i sposobie złożenia apelacji.
2. Wypożyczyć pełnomocnikowi ZUS akta rentowe, zobowiązując do zwrotu w razie złożenia apelacji.

31 stycznia 2018 roku